

Diagnostika dětí, mládeže a rodiny (PSY 403)

Syllabus „Diagnostika dětí, mládeže a rodiny“ (PSY 403).

Cílem kurzu je seznámit frekventanty se základy psychologické diagnostiky dětí, adolescentů a rodiny. Důraz bude kladen na proces hodnocení dítěte a volbu vhodných metod v diagnostické situaci. Způsoby tvorby diagnózy a klinické rozhodování bude rámcem úvah o užití diagnostického instrumentária. Reference o konkrétních a v praxi nejčastěji používaných diagnostických metodách budou spojovány s širším kontextem nejenom diagnostickým, ale i vývojovým a psychopatologickým. Absolvent kurzu by měl umět zvolit vhodné diagnostické metody, s jejichž pomocí by dokázal identifikovat obraz a etiopatogenezi problému dítěte.

Komu je kurz určen: Studentům/studentkám magisterského jednooborového studia psychologie.

Předpoklady: Znalost vývojové psychologie, základní znalost psychopatologie dětského a adolescentního věku.

Garant kurzu:

Prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

Přednášející:

Prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

PhDr. Radka Michalčáková, PhD.

Mgr. Šárka Portešová, Ph.D.

Mgr. Zuzana Masopustová

Mgr. Táňa Fikarová

Mgr. Et. Mgr. Lenka Šamánková

Časový rozvrh

1. *Základní principy psychologické diagnostiky* (teoretické modely: psychoanalýza, sociální učení, sociální kognice, behaviorismus, ekletický či integrativní přístup, diagnostika ve vztahu k intervenci či řešení problému, etické souvislosti, objektivita, kvantitativní a kvalitativní údaje, druhy diagnostických pomůcek).

23.2.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

2. *Diagnóza, klasifikační systémy* (formulace problému, kladení otázek, formulace hypotéz, volba metod, tvorba diagnózy, diferenciatní diagnóza, vývojově pojatá diagnóza, specifika diagnostiky dětí, zdroje diagnózy, diagnóza a terapie, DSM IV, MKN 10, multiaxiální posuzovací systém).

2.3.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

3. *Přímé pozorování chování, diagnostické interview, anamnéza*

4. *Peer-rating, sociometrické techniky, sebesposuzovací diagnostické nástroje (dotazníky)*

9.3.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

5. *Diagnostika inteligence a schopností - úvod*

16.3.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

6. *Diagnostika inteligence a schopností – WISC – praktická ukázka*

23.3.

PhDr. Radka Michalčáková, PhD.

7. *Projektivní a výrazové techniky*

30.3.

Mgr. Táňa Fikarová

8. *Diagnostika raného vývoje, diagnostika předškolního dítěte, Diagnostika školního výkonu (mentální retardace, parciální poruchy učení)*

6.4.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

Diagnostika dětí, mládeže a rodiny (PSY 403)

9. Diagnostika autismu

13.4.

Mgr. Zuzana Masopustová

10. Diagnostika smyslových poruch - úvod

20.4.

Mgr. et Mgr. Lenka Šamánková

11. Diagnostika smyslových poruch – praktická ukázka

27.4.

Mgr. et Mgr. Lenka Šamánková

12. Diagnostika nadaných dětí

4.5.

PhDr. Šárka Portešová, PhD.

13. Psychologické vyšetření, zpráva z vyšetření, diagnostický nález

11.5.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

14. Shrnutí, konzultace ke zkoušce.

18.5.

Prof. PhDr. I. Čermák, CSc.

Základní texty

Svoboda, M., Krejčířová, D., Vágnerová, M. (2001). **Psychodiagnostika dětí a dospívajících**. Praha: Portál

Vágnerová, M., Klégrová, J. (2008). **Poradenská psychologická diagnostika dětí a dospívajících**. Praha:

Nakladatelství Karolinum.

Další doporučená literatura ke studiu

Davidov, R. (2001). Kresba jako nástroj poznání dítěte. Praha: Portál,

Hort, V., Hrdlička, M., Kocourková, J., Malá, E. (Ed). (2000). Dětská a adolescentní psychiatrie. Praha: Portál

Elliot, J., Place, M. (2002). Dítě v nesnázích. Prevence, příčiny, terapie. Praha: Grada

Koluchová, J., Morávek, S. (1991). Psychologická diagnostika dětí a mládeže. Olomouc: Filozofická fakulta UP.

Lechta, V. (2002). Symptomatické poruchy řeči u dětí. Praha: Portál

Mezinárodní klasifikace nemocí 10. revize. Duševní poruchy a poruchy chování (popisy klinických příznaků a

diagnostická vodítka). (2000). Geneva, Praha: WHO, Psychiatrické centrum

Říčan, P., Vágnerová, M. (Eds.) (1999). Dětská klinická psychologie. Praha: Avicenum

Říčan, P., Ženatý, J. (1988). K teorii a praxi projektivních technik. Bratislava: Psychodiagnostické a didaktické

testy.

Sobotková, I. (2001). Psychologie rodiny. Praha: Portál.

Standardy pro pedagogické a psychologické testování (2001). Praha: Testcentrum

Urbánek, T. (2002). Základy psychometrie. Brno: PsÚ AV ČR a Psychologický ústav MU

Šípek, J. (2000). Projektivní metody. Praha: ISV nakladatelství

Švancara, J. (Ed). (1980). Diagnostika psychického vývoje. Praha: Avicenum

<http://www.psychodiagnostika.cz/>

K zamyšlení

Gould, S.J. (1995). Jak neměřit člověka. Praha: Nakladatelství Lidové noviny

Antidiagnostické argumenty Kennetha Gergena lze nalézt na internetu:

<http://www.swarthmore.edu/SocSci/kgergen1/Psychodiagnosics/index.html>

Další literatura, včetně časopiseckých článků, bude doplňována průběžně.